

ผลกระทบท่างกฎหมายจากการ เสนอข่าวคดีอาชญาคดี
การบริหารงานยุติธรรมทางอาญา

นาย วรวิทย์ ฤทธิพิศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะนิติศาสตร์ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-569-848-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015824

112/444801

LEGAL IMPACT OF CRIME NEWS ON THE
ADMINISTRATION OF JUSTICE

Mr. Worawit Rittitid

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

of the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

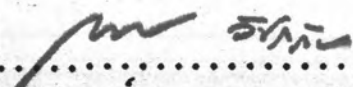
Chulalongkon University

1989

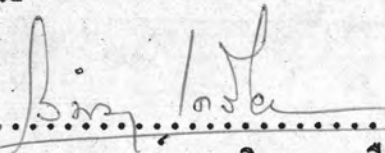
ISBN 974-569-848-2

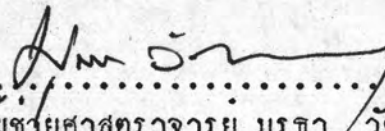
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบทางกฎหมายจากการเสนอข่าวคดีอาญาต่อการ
บริหารงานยุติธรรมทางอาญา
โดย นาย วรวิทย์ ฤทธิพิศ
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล

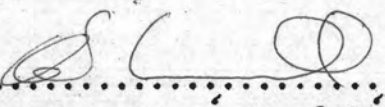
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

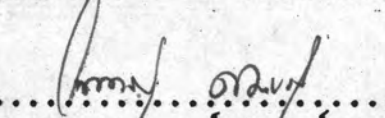

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

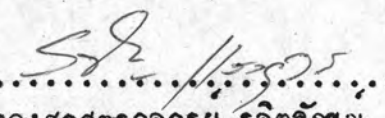
คณะกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์

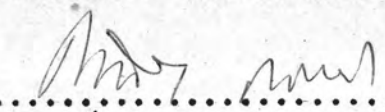

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรตน์ เท็ชศิริ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบุญ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.คณิต ฃ นคร)

วิทยุ ฤทธิพิศ : ผลกระทบทางกฎหมายจากการเสนอข่าวคดีอาญาต่อการบริหาร
งานยุติธรรมทางอาญา (LEGAL IMPACT OF CRIME NEWS ON THE ADMINISTRATION
OF JUSTICE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.มรธา วัชนะชีวะกุล, 173 หน้า.

ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย เป็นที่ยอมรับกันว่าประชาชนมีสิทธิขั้นพื้นฐานประการหนึ่งคือสิทธิที่จะรับรู้ รับทราบเรื่องราวต่างๆในสังคม โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์ของสาธารณะในส่วนที่เป็นการค้า เนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยถือเป็นหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องให้ข่าวสารคดีอาญาให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อให้เป็นไปตามสิทธิที่จะรับรู้ข่าวสารของประชาชน ไม่ว่าจะการให้ข่าวสารคดีอาญานั้น จะเป็นการให้ข่าวโดยตรงแก่ประชาชนหรือโดยผ่านสื่อมวลชน

อย่างไรก็ดี การให้ข่าวสารคดีอาญาโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ถึงแม้จะเป็นไปเพื่อสนองตอบสิทธิที่จะรับรู้ข่าวสารของประชาชน แต่ขณะเดียวกันก็ได้นำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งกับสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น และอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาของรัฐโดยส่วนรวมได้ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยนี้พบว่า การให้ข่าวหรือเสนอข่าวคดีอาญาทั้งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมและสื่อมวลชนนั้น ได้ส่งผลกระทบอย่างมากต่อสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งได้แก่สิทธิในฐานะที่เป็นมนุษย์ผู้ทรงไว้ซึ่งชื่อเสียง เกียรติคุณ สิทธิซึ่งได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ และสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยเที่ยงธรรม นอกจากนี้ ในบางกรณียังได้ส่งผลกระทบต่อสิทธิในชื่อเสียง เกียรติคุณของโจทก์หรือผู้เสียหาย สิทธิหรือประโยชน์ของรัฐในด้านการรักษาความลับอันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ และยังอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระของผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษารรตคดีได้ ซึ่งผลกระทบดังกล่าวนี้ ล้วนแต่จะเป็นผลให้ประชาชนขาดความศรัทธา เชื่อมั่นในการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาของรัฐ

การป้องกัน และแก้ไขปัญหามลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการให้หรือเสนอข่าวคดีอาญานั้น พบว่าประเทศไทยยังไม่ได้รับการเอาใจใส่หรือแสวงหาแนวทางป้องกันหรือแก้ไขเท่าที่ควร ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ากระทรวงมหาดไทยสมควรจะได้มีการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการให้ข่าวคดีอาญา โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นที่ชัดเจน และสื่อมวลชนก็ควรที่จะได้ร่วมกันกำหนดหลัก เกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติในการเสนอ เผยแพร่ข่าวสารคดีอาญาเป็นการเฉพาะ เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหามลกระทบของข่าวสารคดีอาญาที่จะมีต่อสิทธิของผู้เกี่ยวข้องในคดีอาญา และการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาของรัฐ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และสื่อมวลชนต่อไป

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต อริศ ฤทธิพิศ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.มรธา วัชนะชีวะกุล

WORAWIT RITTITID : LEGAL IMPACT OF CRIME NEWS ON THE ADMINISTRATION
OF JUSTICE. THESIS ADVISOR : ASST PROF.MURATA WATTANAGHIVAKUL. 173
PP.

It is widely accepted that in democratic countries, the right of the general public know must be supported and be well protected. This is particularly. The case when the public interest is involved and when it concerns the practice of government officers in criminal justice. There is thus a duty of the state to serve the public by ensuring the right to be informed of the news.

Although the state's duty to inform serves the public's right to know, state services can lead to serious problems when they affect the right of others and when they have on the administration of justice. This research show that in many reported criminal cases, the same of government officers in criminal justice, has impact on the accused's right : such as the right to respect and dignity. The right to be presumed innocent till prove guilty and the fair trial. Reporting can also affect another person's right to reputation and honour, the state's right to keep secrets which are vital to National Security, and also the independence of judges in cutting fairly and impartially.

To prevent and solve the problems that may arise from reports concerning criminal cases released by government officers or by the mass media, one showed recognize that many problems are still overlooked and there is no serious remedy in the form of a court action to respond to the victim's grievous. Thus the writer of this thesis thinks that it is very important to establish principles or regulations concerning the reporting of criminal cases by both government officers and the mass media. These principles or regulations have both preventive and remedial roles.

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต *Worawit Rittitid*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Murata Wattanaghivakul*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และตั้งก่อนผู้เขียนในการเขียนวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.วิญญู เกรืองาม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนั้นแล้ว ท่านยังได้กรุณาให้ข้อมูล แปลเอกสารภาษาต่างประเทศ และสละเวลาช่วยตรวจสอบและแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ผู้อยู่เสมอ ทั้งๆที่ท่านอาจารย์ก็มีงานทางวิชาการและการศึกษามาก

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.คณิต ๗ นคร รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ เพ็ชรศิริ รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ และรองศาสตราจารย์จិតลักขณ์ แสงอุไร ที่ท่านได้กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ตลอดจนได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไข ปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์เรียบร้อยลงด้วยดี

นอกจากผู้ที่ได้กล่าวนามมาข้างต้น ผู้เขียนขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่าน และอีกหลายท่านที่ไม่สามารถจะเอื่อนาม ณ ที่นี้ได้หมด ที่มีส่วนช่วยเหลือในการค้นคว้าหาข้อมูล และพิมพ์วิทยานิพนธ์ และท้ายที่สุด หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีข้อบกพร่องอยู่ประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว และหากประโยชน์อันจะพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีอยู่บ้าง ผู้เขียนใคร่ขอยกให้เป็นความมกตัญญู กตเวทิตาแก่บิดามารดาของผู้เขียน ซึ่งเป็นผู้แบกความทุกข์ทั้งมวลไว้เพื่อความสำเร็จของลูกๆทุกคน

วรวิทย์ ฤทธิพิศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ขอบเขตของการศึกษา	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
1.4 วิธีดำเนินการศึกษา	7
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	7
2. การให้ข่าวสารคดีอาญาโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ กับหลัก กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้เกี่ยวข้องในคดีอาญา ..	8
2.1 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการให้ข่าวคดีอาญา โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ	8
2.2 การให้ข่าวคดีอาญาโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกระบวนการยุติธรรม	13
2.2.1 การให้ข่าวเกี่ยวกับคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ ที่ตำรวจและพนักงานอัยการ	13
2.2.2 การให้ข่าวคดีอาญาของศาล	32
2.3 หลักกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้เกี่ยวข้องใน คดีอาญาซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการให้ข่าว ..	35

2.3.1	หลักกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและสถานะ ของผู้ถูกกล่าวหา	35
2.3.2	หลักกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิหรือประโยชน์ ของบุคคลอื่นๆ	46
	ก. สิทธิของโจทก์หรือผู้เสียหาย	46
	ข. สิทธิหรือประโยชน์ของรัฐ	47
3.	ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้ข่าวสารคดีอาญา และ ผลกระทบทางกฎหมาย	48
3.1	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้ข่าวสารคดีอาญา	48
	3.1.1 การเสนอข่าวคดีอาญาของสื่อมวลชน ..	49
	3.1.2 การพิจารณาคดีอาญาโดยเปิดเผย	60
3.2	ผลกระทบทางกฎหมายต่อสิทธิและสถานะของ ผู้ถูกกล่าวหา	69
	3.2.1 ผลกระทบต่อสิทธิและสถานะของ ผู้ถูกกล่าวหาในฐานะที่เป็นมนุษย์.....	69
	3.2.2 ผลกระทบต่อสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งได้ รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์	71
	3.2.3 ผลกระทบต่อสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะได้ รับการพิจารณาคดีโดยเที่ยงธรรม	86
3.3	ผลกระทบต่อสิทธิของโจทก์หรือผู้เสียหาย	96
3.4	ผลกระทบต่อสิทธิหรือประโยชน์ของรัฐ	97
3.5	ผลกระทบต่อความเป็นอิสระของผู้พิพากษา	99
4.	การจำกัดขอบเขตของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้ข่าวสาร คดีอาญา	111

	หน้า	
4.1	หลักการจำกัดขอบเขตของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้ข่าวคดีอาญา	111
4.1.1	การจำกัดโดยหลักความมั่นคงแห่งชาติ	112
4.1.2	การจำกัดโดยหลักความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน	113
4.1.3	การจำกัดโดยหลักสิทธิของบุคคลอื่น ...	115
4.2	การจำกัดขอบเขตของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมในการให้ข่าวคดีอาญา	116
4.2.1	การจำกัดบทบาทของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้ข่าวเกี่ยวกับคดีอาญา	122
4.2.2	การจำกัดบทบาทของสื่อมวลชนในการเสนอข่าวคดีอาญา	142
5.	บทสรุปและเสนอแนะ	153
5.1	บทสรุป	153
5.2	ข้อเสนอแนะ	160
บรรณานุกรม	165
ประวัติผู้เขียน	173